

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:22

יציאת השבת: 17:23

ד' טבת תשע"ה

גיליון מס' 197

שאל אביך ויגדך

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

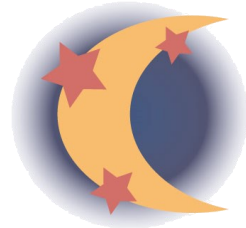
עונג שבת

בגדים מכובדים לימים מכובדים

"וחמש חליפות שמלות" (מה, כב).

צריך האדם לתת כבוד לימים להם נתן הקדוש ברוך הוא כבוד, ומכבודם הוא ללבוש בהם בגדים נאים ונקיים המראים כבוד וחשיבות.

ובעקרון כל מועד עליו נאמר "מקרא קודש", והיינו שבתות וימים טובים, יש לכבדו בבגדים נאים נקיים, ומכובדים מאלו של ימי החול.

ואף ראש חודש ראוי לכבדו בזה.

ופרשו את הפסוק הנ"ל: חמשת

שמלות, "חמש" ראשי תיבות: חודש (ראש חודש), מועד, שבת "חליפות שמלות" שבהם יש להחליף את השמלות דהיינו הלבושים.

ויש לרמוז בזה גם חולו של מועד ראשי תיבות "חמש", שאז במיוחד צריכים להשתדל בזה, שכן אז הוא חיוב מעיקר הדין ללכת בבגדים נאים של שבתות וימים טובים.

ויש לשים לב לזה ביותר ולהקפיד בכך, כי זהו בכלל ביזוי המועדות אשר בעניין זה החמירו חז"ל מאוד.

נועם התורה

כה אָמַר ה' צְבָאוֹת

צוֹם הָרְבִיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוּדָה לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמַעֲדִים טוֹבִים.

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי

באימייל ניתן לפנות ל:

ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/

shal_avicha

1. מי בתורה מכונה:
א. בן זקונים? ב. ילד זקונים?
א. יוסף. ב. בנימין.
 2. על שניים בתורה נאמר:
"ויותר ... לבדו". מי הם?
א. יעקב: "ויותר יעקב לבדו".
ב. בנימין: "ויותר הוא לבדו לאמו".
 3. מנין לומד רש"י את הכלל: "השטן מקטרג בשעת הסכנה"?
מהפסוק: "וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאולה".
 4. על שני אנשים בתנ"ך נאמר:
"ויתאפק". מי האנשים?
א. יוסף כשראה את בנימין: "וירחץ פניו ויצא ויתאפק".
ב. "ויתאפק המן".
 5. מי אמר למי בתורה:
א. "קחו מזמרת הארץ"?
ב. "ואכלו את חלב הארץ"?
א. יעקב לבניו (מ"ג 11).
ב. פרעה אמר ליוסף שיגיד לאחיו (מ"ה 18).
 6. ציין 3 פירושים לפסוק: "אל תרגזו בדרך". (רש"י)
א. אל תתעסקו בדבר הלכה.
ב. אל תפסעו פסיעה גסה.
ג. אל תריבו ותתווכחו בדרך על המכירה.
 7. מה שמות בני לוי?
גרשון, קהת ומררי.
 8. מה שם בתו של אשר?
שרה.
 9. בני מי היו "מופים וחופים"?
בני בנימין.
 10. מה שם בנו של דן?
חושים.
 11. כמה שנים נמשך הרעב במצרים ובזכות מי נפסק? (רש"י)
הרעב נמשך שנתיים ונפסק בזכות יעקב שירד למצרים.
 12. באיזה מקום ישבו בני ישראל במצרים?
בארץ גושן.
 13. מי נתן למי?
- א. אברהם קנה מעפרון את מערת המכפלה ב-400 שקל כסף. (כ"ג 16)
 - ב. יוסף נתן לבנימין 300 כסף. (מ"ה 22).
 14. "ויברך יעקב את פרעה". באיזו ברכה ברכו? (רש"י)
ברכו שיעלה הנילוס לרגליו.
 15. באיזה הקשר נאמרו הביטויים הבאים בתורה?
א. 4 ידות. ב. 5 ידות.
א. יוסף אמר לעם: "ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהיה לכם".
ב. "ותרב משאת בנימין ממשאת כולם חמש ידות".
 16. אילו מילים נרדפות יש בפרשתנו למילים: א. בהמותיכם. ב. רועי צאן. ג. צאצאים.
א. בעירכם. ב. אנשי מקנה. ג. יוצאי ירכו.
 17. מה ידוע לך על בתו של אשר לפי המדרש?
שרה בתו של אשר, לפי המדרש, גילתה את מקום ארונו של יוסף ולא מתה אלא עלתה חיה לשמים.
 18. "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני" מי עוד בתורה השתמש במילה אדוני?
א. רבקה אמרה לאליעזר: שתה אדוני כדי לפניך.
ב. יעקב קרא לעשו 8 פעמים אדוני.
 19. לפי חז"ל המפגש בין יהודה ליוסף מתואר בביטוי "שור וארי מתנגחים" מדוע נבחרו סימולים אלו?
יוסף נמשל לשור ("בכור שורו הדר לו") ואילו יהודה נמשל לאריה ("גור אריה יהודה").
 20. שני אישים קיבלו בספר בראשית את התואר "מושל". מי הם?
יוסף: "ומושל בכל ארץ מצרים". אליעזר: "עבדו ... המושל בכל

נקמת הדורות

נקמתו של ניצול שואה שכל משפחתו נרצחה: שלושה דורות חדשים נולדו לו ביום הקדיש הכללי לזכר השואה - י' בטבת. הנכדה יטבת: "אנחנו השורשים שיוצאים מהגזע שניסו לגדוע"

דב שלים (שלום) היה נשוי ואב לתשעה ילדים כשנכנסו הגרמנים לורשה. ארבע שנים אחר כך הוא נשאר לבד. כולם מלבדו נרצחו. את רגינה אשתו השניה, שבעלה ותינוקה נרצחו בשואה, הוא פגש בלודז' שבפולין. שנה לאחר מכן בעשרה בטבת נולד בנם הבכור אריה. השניים עלו לארץ פה נולדה לזוג בת נוספת. כאשר אריה התחתן נולדה אף לו בת בעשרה בטבת, וזכתה לשם יטבת.

בתה של יטבת מרקוביץ שהיתה אמורה להיוולד בנר שביעי של חנוכה חיכתה בסבלנות, ונולדה אף היא כמו אמה וסבה בעשרה בטבת ונקרא שמה יהל: ראשי תיבות של יהפכו הימים לטובים.

"ביום שבו נולדתי י' בטבת 1947 היה יום קר במיוחד", מספר אריה שלום, "אבל השמחה שהיתה בבית הורי על כך שנולד להם ילד אחרי האימה והשכול הנוראים שהם עברו חיממה את הבית. לימים כשנולדה ביתי באותו התאריך זה היה בשביל אבא שלי דבר מאוד גדול. לפני מותו כשישבתי לצד מיטתו אבי אמר לי שאנחנו הנקמה שלו בנאצים. הם השמידו לו משפחה שלמה אשה ותשעה ילדים והוא הצליח לקום מהאפר ולבנות פה במדינת ישראל משפחה חדשה."

הוא מוסיף כי "לימים כשבתי יטבת התחתנה וילדה בת ב' בטבת, היא נתנה לה שם שמדגיש את האמונה שלנו בימים טובים שיבואו על ישראל. ועל כך שאנחנו עם הנצח. היום כשיום ההולדת שלי ושל בתי ושל נכדתי חל ביום שבו אני אומר קדיש על כל האחים והאחיות שלי שנרצחו בשואה אני מרגיש שאנחנו כולנו מהווים עבורם נר נשמה חי."

ובתו יטבת מספרת: "לעובדה שעשרה בטבת הוכרז על ידי הרבנות הראשית כיום הקדיש הכללי ולכן שלסבי וסבתי נולד בן ביום הזה היתה משמעות מאוד מיוחדת. בהתחלה לא יחסתי לזה חשיבות מיוחדת, אבל כשהתחלתי לספר את הסיפור שלנו אמרתי לעצמי - וואו, זה לא סתם. יש פה שרשרת דורות סימלית. המשפחה שלנו מסמלת את עם ישראל בקטן. אנחנו השורשים שיוצאים מהגזע שניסו לגדוע."

אשר לו."

21. אני מבני לוי ושמי דומה לשם בנו של משה. מי אני?
גרשון (בנו של משה הוא גרשום).

22. האחים אומרים ליוסף: "הבה לנו לחם". מי עוד בתורה השתמש במילה הבה?

א. רחל אמרה ליעקב: "הבה לי בנים".

ב. המצרים אמרו על ישראל: "הבה נתחכמה לו".

23. הוא - עז כארי, היא - ישוב בארץ. מי אנו?

הוא = יהודה, היא = אור יהודה.

24. הוא מלך רם ונישא, קפד זנבו פעמיים ותקבל בהמה גסה. מי אני?
פרעה, פר.

25. מי מכונה "אב לפרעה"?
יוסף (מ"ה, 8).

26. איזה מקום מכונה "מיטב הארץ"?
רעמסס (מ"ז, 11).

27. בני מי היו ישוה וישוי?
בני אשר.

28. מהו שאול בן הכנענית?
בנה של דינה שנבעלה לכנעני (רש"י).

29. למי מתייחס הביטוי "ונפשו קשורה בנפשו".
נפשו של יעקב קשורה בנפשו של בנימין. (מ"ד, 30)

30. "אנכי אערבנו מידי תבקשנו".
באיזה הקשר אחר בתורה נזכר עירבון?
אצל תמר.

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

נאום יהודה

1. "ויגש אליו יהודה ויאמר" - בנאומו של יהודה מודגשים כמה אירועים:

א. "מי כמוך, כפרעה" מה פירוש הביטוי על פי רש"י?

ב. "ועזב את אביו, ומת" - מי מת? (רש"י מ"ד, כ"ב)

ג. מדוע דווקא יהודה מדבר? (מ"ד, ל"ב)

ד. מה מציע יהודה ליוסף? (מ"ד, ל"ג)
מדוע הצעה זאת טובה יותר ליוסף? (רש"י)

יוסף מתגלה לאחיו

"ולא יכל יוסף להתאפק, לכל הניצבים עליו... ויתן את קולו, בבכי" (מ"ה, א'-ב')

2. כיצד מגיבים האחים כאשר אומר להם יוסף "אני יוסף"? כיצד מסביר רש"י את המילה "נבהלו"?

3. מדוע מוציא יוסף את כל האנשים מהחדר בזמן שהוא מגלה את זהותו? (רש"י מ"ה, א')

4. "ועתה אל תעצבו, ואל יחר בעיניכם" (מ"ה, ה') כיצד מעודד יוסף את אחיו?

5. מה מבקש יוסף מאחיו לומר לאביו בעלותם לא"י? (מ"ה, י-י"א)

6. "ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו" (מ"ה, י"ד), מדוע מדגישה התורה את "הבכיה" במפגש האחים?

יעקב והאחים בשובם לארץ

7. כיצד מגיב יעקב כאשר הוא שומע שיוסף חי? (מ"ה, כ"ו)

8. "וירא את העגלות" מדוע העגלות שרואה יעקב משכנעות אותו באמיתות הדברים? (רש"י, מ"ד, כ"ז)

9. "ותחי, רוח יעקב אביהם" מהי "הרוח" ששורה על יעקב?

בני ישראל במצרים

10. "אל תירא מרדה מצרימה" (מ"ו, ג') מדוע ירא יעקב מלרדת ומה מבטיח לו הקב"ה?

11. כאשר קרב יעקב לארץ כנען יוסף אוסר את מרכבתו. מדוע אינו נותן לעבדיו לעשות זאת? (רש"י, מ"ו, כ"ט)

12. היכן מיישב יוסף את משפחתו ומדוע?

13. "ויבא יוסף את יעקב אביו, ויעמדה לפני פרעה" - מה שואל פרעה את יעקב כאשר הוא רואה אותו ומדוע? (מ"ז, ח')

14. יוסף קונה לפרעה את כל רכוש מצרים? (מ"ז, יג-כ"ז)

א. מה הוא קונה בשנה הראשונה?

ב. מה הוא קונה בשנה השניה?

ג. איזו קרקע לא נקנתה לפרעה? (מ"ז, כ"ה)